

YENİ NESİL OKURYAZARLIKLAR

Editör

Doç. Dr. Ayşenur KULOĞLU

YENİ NESİL OKURYAZARLIKLAR

Editör: Ayşenur KULOĞLU

Yazarlar:

Ayşenur KULOĞLU

Fatma TUTUŞ

Merve ÖZER

ISBN: 978-625-99269-1-9

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara | Temmuz, 2023

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,

Tel: 0 312 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

YENİ NESİL OKURYAZARLIKLAR

Editör

Doç. Dr. Ayşenur KULOĞLU

Yazarlar

Doç. Dr. Ayşenur KULOĞLU

Fatma TUTUŞ

Merve ÖZER

*Esma ve Ömer'e
Kerim ve Göktuğ'a*

ÖNSÖZ

Okuryazarlık ya da okuryazar olma, en basit tanımıyla yazılı bir eseri sözcükler yardımıyla okuyabilmek; okuma ve yazma becerisine sahip olmaktır. Ancak çağın değişimine bağlı olarak okuryazarlık kavramına yönelik tanımlarda da değişiklik olmuştur. 21. yüzyılda okuryazarlık sözcüğü, teknolojiyi kullanma becerisine sahip olmayla ilişkilendirilmektedir. Basit tanımına göre sadece okur yazar olma ile bağdaştırılan sözcük, günümüzde bilgiyi toplamak, ulaşılan bilgilerin analizini ve değerlendirmesini yaparak bilgiyi aktarmak amacıyla teknolojiyi kullanabilme faaliyetleri olarak açıklanmaktadır. Günümüzde gençlerin sahip oldukları okuryazarlık becerilerinin, aile büyüklerinininkinden farklı olması okuryazarlık kavramının içinde bulunduğumuz döneme göre farklılaştığının göstergesidir.

Teknolojinin hızlı gelişimine bağlı olarak okuryazarlık, harflerle oluşturulan bir etkinlik olmak dışında, dili kullanarak farklı zihinsel becerileri ortaya çıkaran ve iletişim becerilerine yön veren bir eğitim kavramı olarak açıklanmaya başlanmıştır. Böylece okuryazarlık becerilerine sahip olmak, üst düzey bilişsel becerilere sahip olmakla ilişkilendirilmiştir. Bu nedenle okuryazar bireyler olma oldukça önemli görülmeye başlamıştır. Okuryazarlık becerilerine sahip olma, gelişmiş teknoloji içerisinde bilgiye hangi kaynaklardan ulaşacağını bilme, ulaşılan bilgilerin gerekli ve doğru bilgi olduğunu ayırt edebilme, bilgiyi eledebilme, bilgileri sıralayabilme, bilgileri kullanabilme ve bilgiyi sunum aşamasına getirebilme açısından değerlidir.

Bu kitabın konusunu 21. yüzyıl okuryazarlıkları olarak bilinen; bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, erken okuryazarlık, finans okuryazarlığı, görsel okuryazarlık, medya okuryazarlığı, ölçme ve değerlendirme okuryazarlığı, pedagoji okuryazarlığı, program okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı ve veri okuryazarlığı oluşturmaktadır.

Kıymetli öğrencilerim Fatma Tutuş ve Merve Özer ile yapmış olduğumuz titiz çalışmalar sonucunda sunulan bu kitabın okuyucularımıza yararlı olmasını diliyorum. Özverili ve disiplinli bir şekilde çalışmalarından dolayı değerli öğrencilerime teşekkür ediyorum.

Editör

Doç. Dr. Ayşenur KULOĞLU

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ OKURYAZARLIĞI.....	1
BÖLÜM 2: BİLGİ OKURYAZARLIK	9
BÖLÜM 3: DİJİTAL OKURYAZARLIK.....	21
BÖLÜM 4: ERKEN OKURYAZARLIK.....	33
BÖLÜM 5: FİNANS OKURYAZARLIĞI	39
BÖLÜM 6: GÖRSEL OKURYAZARLIK	49
BÖLÜM 7: MEDYA OKURYAZARLIĞI.....	57
BÖLÜM 8: ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME OKURYAZARLIĞI	67
BÖLÜM 9: PEDAGOJİ OKURYAZARLIĞI	77
BÖLÜM 10: EĞİTİM PROGRAMI OKURYAZARLIĞI	83
BÖLÜM 11: TEKNOLOJİ OKURYAZARLIĞI	91
BÖLÜM 12: VERİ OKURYAZARLIĞI.....	101